Kummissarju għat-Tfal

Commissioner for Children

il-konvenzjoni tan-nazzjonijiet uniti dwar id-drittijiet tat-tfal

Bħala tfal ta' taħt it-18-il sena intom għandkom id-dritt li tkunu kuntenti; li tikbru f'adulti maturi, li tkunu protetti minn dak kollu li jista' jagħmlilkom il-ħsara u li tesprimu ruħkom kif tixtiequ, sakemm ma tagħmlux ħsara lilkom infuskom u lill-oħrajn. Id-drittijiet tagħkom insibuhom miġbura fil-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal. Malta qablet li tirrispetta din il-Konvenzjoni fl-1990.

Kunu afu izjed dwar id-drittijiet tagħkom billi taqraw l-artikli ta' hawn taħt u billi titkellmu dwarhom mal-familja tagħkom, adulti oħrajn li jieħdu ħsiebkom, ma' sħabkom u mal-għalliema.

FTAKRU - Dawn id-drittijiet huma tagħkom u intom fid-dmir li tużawhom tajjeb. Żommu f'moħħkom li kull persuna għandha dawn id-drittijiet, mela għandkom tirrispettaw dejjem id-drittijiet tal-oħrajn.

Artiklu 1
Kull min hu taħt it-18-il sena għandu dawn id-drittijiet tat-tfal.

Artiklu 2
It-tfal huma kollha ndaqs. Ma hemm l-ebda raġuni għaliex tifel/tifla jista' jiġi ttrattat b'mod inġust.

Artiklu 3
L-adulti għandhom jagħmlu dak kollu li huwa l-aħjar għalik. Meta l-adulti jieħdu deċiżjoni f'ismek, dawn għandhom jaraw kif din sejra taffetwak.

Artiklu 4
Il-Gvern huwa responsabbli li jħares id-drittijiet tiegħek. Għandu joħloq ambjent fejn inti tista' tikber u tilħaq il-potenzjal tiegħek. Għandu wkoll jgħin lill-familja tiegħek biex hi wkoll tħares id-drittijiet tiegħek.

Artiklu 5
Il-familja tiegħek għandha d-dmir li tgħinek tuża d-drittijiet tiegħek.

Artiklu 6
Inti għandek id-dritt għall-ħajja.

Artiklu 7
Malli titwieled inti għandek tiġi reġistrat u jkollok isem u nazzjonalita'.

Artiklu 8
Inti għandek dritt li jkollok identita' li tkun unika għalik u li ħadd ma jista' joħodilek.

Artiklu 9
Inti għandek dritt li tgħix mal-ġenituri tiegħek, sakemm dan mhuwiex ta' ħsara għalik. Inti għandek dritt li titrabba ġo familja li tkun tista' tieħu ħsiebek.

Artiklu 10
Jekk inti tgħix f'pajjiz differenti minn dak tal-ġenituri tiegħek, inti għandek id-dritt li tkun magħhom fl-istess pajjiż.

Artiklu 11
Il-Gvern għandu jassigura li inti ma titteħidx minn pajjiż għall-ieħor mingħajr permess.

Artiklu 12
Inti għandek dritt tagħti l-opinjoni tiegħek. L-adulti għandhom jagħtu każ ta' dak li tkun qed tgħid u jieħduh bis-serjeta'.

Artiklu 13
Inti għandek id-dritt li tfittex l-informazzjoni u li din taqsamha mal-oħrajn permezz tal-fomm, kitba jew tpinġija. Dan tista' tagħmlu sakemm la tweġġa' jew toffendi lil xi ħadd.

Artiklu 14
Inti għandek id-dritt li tagħżel ir-reliġjon u t-twemmin tiegħek. Il-ġenituri tiegħek għandhom jgħinuk tiddeċiedi dwar x'inhu tajjeb u ħażin u dwar dak li huwa fl-aħjar interess tiegħek.

Artiklu 15
Inti għandek id-dritt li tagħżel il-ħbieb tiegħek u li twaqqaf jew tingħaqad ma' xi grupp, sakemm dan ma jkunx ta' ħsara għall-oħrajn.

Artiklu 16
Inti għandek id-dritt għall-privatezza.

Artiklu 17
Inti għandek id-dritt li tiġbor informazzjoni li tkun ta' ġid għall-ħajja tiegħek. Dan tista' tagħmlu permezz tar-radju, gazzetti, kotba, kompjuter u sorsi oħra. L-adulti għandhom jassiguraw li din l-informazzjoni ma tkunx ta' ħsara għalik u għandhom jgħinuk issib u tifhem l-informazzjoni li għandek bżonn.

Artiklu 18
Inti għandek tiġi mrobbi miż-żewġ ġenituri tiegħek, jekk dan ikun possibbli.

Artiklu 19
Inti għandek id-dritt li tkun protett milli tiġi trattat ħazin jew imweġġa', kemm fiżikament kif ukoll mentalment.

Artiklu 20
Inti għandek id-dritt għall-protezzjoni, għajnuna u kura speċjali jekk inti ma tistax tgħix mal-ġenituri tiegħek.

Artiklu 21
Inti għandek id-dritt għall-protezzjoni u kura jekk inti addottat jew *fostered*.

Artiklu 22
Jekk inti refuġjat, inti għandek id-dritt għall-protezzjoni speċjali. Inti għandek id-drittijiet kollha msemmija f'din il-Konvenzjoni.

Artiklu 23
Jekk inti għandek diżabilta' , inti għandek id-dritt għal edukazzjoni speċjali u kura biex inti tkun tista' tilħaq il-potenzjal tiegħek. Inti għandek id-drittijiet kollha msemmija f'din il-Konvenzjoni.

Artiklu 24
Inti għandek id-dritt għall-aħjar servizzi ta' kura medika, ilma nadif għax-xorb, ikel sustanzjuż, ambjent nadif u sigur u informazzjoni li tgħinek biex tgħix b'saħħtek.

Artiklu 25
Jekk inti tgħix f'dar residenzjali jew x'imkien ieħor barra mid-dar, għandhom isiru dawk l-ispezzjonijiet neċessarji b'mod regolari biex ikun żgurat li l-ambjent li qed tgħix fih huwa l-aktar addattat għalik.

Artiklu 26
Inti għandek id-dritt li tirċievi għajnuna mill-Gvern jekk inti fqir jew fil-bżonn.

Artiklu 27
Inti għandek id-dritt għall-ikel, ħwejjeġ , post sigur fejn tgħix u li l-bżonnijiet baziċi tiegħek ikunu mħarsa. Inti għandek tkun tista' tagħmel dak li tfal oħra tal-eta' tiegħek jistgħu jagħmlu.

Artiklu 28
Inti għandek id-dritt għal edukazzjoni ta' kwalita'. Inti għandek tkun imħeġġeġ li tibqa' tattendi l-iskola sa l-ogħla livell li inti tista' tilħaq.

Artiklu 29
L-edukazzjoni li tingħata għandha tgħinek tuża u tkabbar it-talenti u l-ħiliet tiegħek. Għandha tgħinek titgħallem ukoll kif inti tgħix fil-paċi, tieħu ħsieb l-ambjent u tirrispetta lill-oħrajn.

Artiklu 30
Inti għandek dritt li tipprattika l-kultura, il-lingwa u r-reliġjon tiegħek. Gruppi li huma f'minoranza għandhom ikollhom protezzjoni speċjali biex huma jgawdu dan id-dritt.

Artiklu 31
Inti għandek id-dritt għal-logħob u l-mistrieħ.

Artiklu 32
Inti m'għandekx tagħmel xogħol li jista' jkun ta' ħsara għal saħtek jew li jtelfek mill-iskola. Jekk inti għandek l-eta' li tista' taħdem inti għandek tkun f'ambjent sigur u mħallas b'mod xieraq.

Artiklu 33
Inti għandek id-dritt li tkun protett mid-drogi u minn min imexxi d-droga.

Artiklu 34
Inti għandek id-dritt li tkun ħieles minn kull forma ta' abbuż inkluż dak sesswali.

Artiklu 35
Inti ma tistax tiġi maħtuf jew mibjugħ.

Artiklu 36
Inti għandek tkun protett minn kull forma ta' esplojtazzjoni jew li xi ħadd jieħu vantaġġ minnek minħabba l-eta' tiegħek.

Artiklu 37
Ħadd m'għandu jikkastigak b'mod kattiv jew li jweġġgħak.

Artiklu 38
Inti għandek id-dritt li tkun imħares mill-gwerer. Jekk inti għandek inqas minn 15-il sena m'għandekx tiġi mġiegħel li tkun suldat jew tieħu sehem fi gwerra.

Artiklu 39
Inti għandek dritt li tirċievi l-għajnuna jekk inti tkun ġejt maħqur, ittraskurat jew trattat ħażin.

Artiklu 40
Jekk inti tittella' l-Qorti, għandu jkollok avukat u li tiġi mismugħ b'mod ġust u xieraq u li jkunu rispettati d-drittijiet tiegħek bħala minuri.

Artiklu 41
Jekk il-liġijiet ta' pajjiżek jagħtuk aktar protezzjoni minn dak li tagħti din il-Konvenzjoni, allura jkunu l-liġijiet ta' pajjiżek li jgħoddu.

Artiklu 42
Inti għandek dritt tkun taf x'inhuma d-drittijiet tiegħek! L-adulti għandhom ikunu jafu x'inhuma dawn id-drittijiet u għandhom jgħinuk biex int issir tafhom.

Artikli 43 - 45
Dawn l-artikli jispjegaw kif il-gvernijiet u l-għaqdiet internazzjonali bħall-UNICEF għandhom jaħdmu biex it-tfal ikunu protetti permezz tad-drittijiet tagħhom.

www.tfal.org.mt